

2007

Innehåll	Sida
Aktiviteter 2007	3-4
Ordföranden har ordet	5
Avgående ordförandens tack	6
Tillsynsmannens spalt	7
Bedrägligt lugn på varroafronten	8
Distrikt 8 – Wärmdö kommun	9
Utflykt till Ekerö 2006	9
Föredrag på Nackaringens pensionärsförening	10
Några tankar kring inköp av biodlingsmaterial	11
SICAMM och arbetet med att bevara det nordiska biet	12
En verklig bisyssla	14
Bikupor mitt i Paris	16
Lagnömarinad	18
Kladdig kaka	18
Visste du att honung kan läka sår?	19
Sprayning med svamporer mot Varroa	20
Medlemsförteckning	21-23
Styrelse	24

OBS! Årets bidrottningfärg är gul!

Aktiviteter under 2007

Wermdö Skeppslags Biodlareförening

- Februari:** Nybörjarkurs. Kontakta Per Thunman eller Göran Frick för detaljer.
- Februari:** Snickerikurs. Kontakta Per Thunman eller Göran Frick för detaljer.
- Maj:** Kurs i drottningodling. Kontakta Göran Frick eller Ingvar Pettersson för detaljer.
- Lördag 12 maj:** Värmöte och Loppis vid vår bigård i Velamsund kl. 10.00.
- Måndag 4 juni:** Besök vid bikupor på Reimersholme, kl. 18.00. Kontakta Göran Frick för detaljer.
- Lördag 16 juni:** Möte om Varroabehandling, Velamsund kl. 10.00.
- Lördag 11 aug:** Möte om skattning, Velamsund kl. 10.00.
- Lördag 25 aug:** Utfärd till Antroposoferna i Järna. Samling vid OK/Q8-macken vid Skvaltan i Nacka kl. 09.00. Medtag lunchkorg!
- Lördag 8 sept:** Möte om invintring, Velamsund kl. 10.00.
- Tisdag 6 nov:** Årsmöte i Runda Huset i Gustavsberg kl. 19.00. Ta med honungsburkar för honungsbedömning!

OBS! Av olika anledningar kan det bli ändringar i programmet. Kolla på vår hemsida: www.wermdobiodlare.se eller ring Göran Frick, 08-570 321 00.

Stockholmsdistriktets aktiviteter 2007

- Lördag 24 feb:** Årsmöte.
Lokal: Löpargymnasiet, Häggviksväg. 2, Häggvik. Tid: Kl. 10.00 - 15.00.
- Lördag 3 mars:** Salvor m.m. för eget bruk och försäljning.
Lisen Sundgren, örtkännare på Rosendals Trädgård.
Lokal: Plats meddelas vid anmälan till Björn Lindgren, tel. 08-643 29 91 eller e-mail bjorn.lindgren@chello.se
Tid: Kl. 10.00 - 15.00.
- Lördag 17 mars:** Honungsförmedlingens verksamhet och visioner. *Christer Ankarlid, VD, HF.*
Lokal: Se Stockholms Läns Biodlares hemsida!
Tid: Kl. 10.00 - 15.00.
- Lördag 14 april:** Mälardalsträffen - Biodlare från Stockholms, Uppsala och Sörmland träffas.
Program:
* Avläggare: *Ingemar Åberg, Sigtuna BF.*
* Svensk biavel: *Leif Svensson, SBR.*
* En sund bigård: *Preben Kristiansen, SBR och Anders Lindström, SLU.*
- Lokal: Plats meddelas vid anmälan till Lotta Farbricus, tel: 070-735 28 58, eller e-mail: lottafabricius@hotmail.com
Tid: kl. 9.30 - 15.30.
Se även separat annons i Bitidningen!
- Stockholms Läns Biodlares webb-adress:
<http://www.biodlarestockholmslan.se>

Ordförande har ordet

Kära vänner,

Ännu en spännande säsong som biodlare ligger bakom oss. Som vanligt var det ett ovanligt år. En vår som aldrig tycktes komma igång för att sedan explodera. Många spekulerade nog i en rekordskörd kring midsommar, men sedan kom torkan och draget upphörde, åtminstone för mina bin. När jag skriver detta i början av december flyger mina bin fortfarande och jag är orolig för att de äter för mycket. Blir det svält i februari? Allvarligare än vädrets växlingar är dock hotet från Varroa. Kommer bina att överleva vintern, eller är det för många kvalster i mina kupor? Jag fortsätter att kämpa mot dem. Tack Bo-Ingemar och Per för att ni ställer upp och behandlar samhällena med oxalsyra! Efter detta finns det mycket färre kvalster kvar. Jag hoppas att ni andra har behandlat på något sätt också. Det finns inga alternativ - behandlar du inte kommer dina bin att dö. Vad värre är, behandlar du inte odlar du Varroa! På så sätt saboterar du ju för oss andra och det vill du väl inte? Är du tveksam till hur du ska göra hör av dig till mig, Bo-Ingemar eller Per så försöker vi hjälpa dig. Vi får vänja oss vid att biodlandet numera innehåller dessa extra arbetsmoment. Det här är inget problem, kanske du tänker. Jag har ju kollat nedfallet och har bara enstaka kvalster per vecka. Men då begår du ett stort misstag. Sätt in en verksam bekämpningsmetod och du kommer att upptäcka att du har tusentals döda kvalster. Jag lovar! Låt dig inte invaggas i falsk säkerhet. Hotet från Varroa är verkligt! Det drabbar inte bara andra utan även dina bin. Men det finns bot för det bara du vill anstränga dig litet.

Jag hoppas att ni kan ta med er något till vår loppis den 12 maj. Det är ett ypperligt tillfälle att sälja det man har för mycket av eller varför inte fynda och köpa något. Ta med er allt ni inte behöver och lite pengar så att ni kan köpa det ni får lust till.

Kunskap är viktigt! Vi hoppas på minst två studiecirklar; en för nybörjare och en i drottningodling. Anmäl er! Det finns säkert någon i er bekantskapskrets som skulle vilja börja med biodling eller bara är intresserad av vad det handlar om. Själv ska jag anmäla mig till cirkeln i drottningodling som kommer att bli praktisk. Finns intresse så kan vi ordna en cirkel i snickeri också, t.ex. för att snickra parningskupor eller bottnar med möjlighet att räkna Varroakvalster. Hör av er till styrelsen så får vi se vad vi kan ordna. Kravet för att någon av cirkelarna skall bli av är att det finns minst tre elever. Har ni önskemål om andra ämnen försöker vi givetvis ordna det också. En fortsättningscirkel kanske vore bra?

Hemsidan kommer också att utvecklas, men den har behov av material från oss medlemmar. Torbjörn Schultz, som sköter hemsidan med den äran efterlyser aktuella inslag från oss, t.ex. en anekdot, ett tips eller varför inte ett honungsrecept? Har du digitalkamera? Då har du säkert bilder med anknytning till biodling. Sänd dem till Torbjörn Schultz! Glöm inte att föreningen inte blir bättre än vad vi gör den till så tveka inte att höra av er med konstruktiv kritik och idéer till någon av oss i styrelsen. Jag hoppas att ni alla får ett lika bra biår som jag drömmer om!

PS. Vi har ny adress till hemsidan: **www.wermdobiodlare.se**.

Lägg in den adressen bland dina favoriter! DS.

Göran Frick, ordf.

Avgående ordförandens tack

Tack alla medlemmar i Wermdö Skeppslags Biodlareförening för ett par intressanta och lärorika år som ordförande. Jag har med glädje tagit del av arbetet i föreningen och fått en god inblick i de frågor som utgör biodlarnas glädjeämnen och bekymmer. Men jag har också lärt mig mycket av de äldre och mer erfarna biodlare som utgör stommen i vår förening. Efter två år som ordförande övergår jag nu till ett arbete inom SBR där jag ska ägna min tid åt det Vetenskapliga Rådet, vars syfte är att tillföra Sveriges biodlare aktuell information om nya vetenskapliga forskningsrön inom biodlingen.

Jag önskar vår nye ordförande, Göran Frick, varmt lycka till och hoppas att han ska bli framgångsrik i sitt nya värv.

Lars-Martin Liljenvall

Tillsynsmannens spalt

Inte bara varroakvalstret

Av de mer än 7000 kända virus som hittills upptäckts (D. Chandler et al. 2001) är det omkring 20 som kan upptäckas hos bina och även om våra bin inte har alla dem så är det några som vi redan nu kan se verkningarna av. Efter att ha kommit in i biets organism kan viruset under lång tid vara i latent form utan att avslöja sig men liksom hos oss människor kan virus aktiveras av stress och försvagat immunförsvar. Den massdöd och stora antal av bitomma kupor där bina har rymt även från invintrade kupor på höstarna och som vi läst om under några år från varroaområden kan med stor sannolikhet vara resultatet av virusangrepp och inte av olika yttre orsaker, som man kan läsa om. Det första påtagliga tecknet på virusangrepp är ett virus som deformerar vingarna, vilket upptäcktes i Japan 1983 och som nu spritts sig över hela bivärlden i varroans sällskap.

Att varroakvalstret kan aktivera virusinfektioner (B. V. Ball 1988) och att virus kan föröka sig i kvalstret (I. R. Ongus et al. 2004) är ett faktum, likaså att infekteringen av bipuppor som följd av varroa är mer effektivt än infektionen av larverna från amningsbina (C. E. Cameron et al.). När varroan förökar sig i celler med infekterade puppor går virus över till de nya kvalstrena och infekterade kvalster kan smitta mer än 80% av bipupporerna av vilka ca. 20% dör, ur återstoden av cellerna kläcks kortlivade bin. Av virusinfekterade kvalster på vuxna bin kan 100% av bina vara smittade men livslängden hos bina påverkas inte av detta vilket leder till att infektionen i bisamhället består under lång tid i samhället. Senare forskning har också visat att de virus som förorsakar förkrympta vingar inte förökar sig i alla varroakvalster och följaktligen är det bara några av dem som är biologiska smittbärare och procenten varierar i olika populationer och ju högre antal ju oftare upptäcks bin med deformerade vingar. Det kan vara så att de positiva fall av ”varroaresistenta bin” som rapporteras från olika håll istället har denna orsak.

Ingvar Pettersson
ingvar.p@nordbi.nu

Bedrägligt lugn på varroafronten i min bigård

Sedan 3 år tillbaka har jag varje vecka under bisäsongen kontrollerat det naturliga kvalsternedfallet i kuporna och har vid varje tillfälle kunnat räkna i varierande grad mellan 0-6 kvalster. Eftersom kvalster bevisligen har funnits sedan flera år tillbaka i Boo församling, 5 km från bigården har jag ändå haft en tanke om att jag hade den första bigården i anfallsriktningen som skulle drabbas. Jag skulle därmed också få tillfälle att följa någon form av linjär ökning av kvalstermängden, men så blev tyvärr inte fallet. När rapporter om kvalster började höras och ses även på Värmdö, 3 mil ”bakom” min bigård, bestämde jag mig för att göra en radikal åtgärd genom att hänga ner fluvalinatremсор i mina kupor med 11 samhällen som kontroll. Resultatet blev bedövande då det visade sig att efter en vecka inget samhälle hade färre än ca. 200 kvalster och att flera hade uppskattningsvis över 2000. Min slutsats blev att det inte går att vänta på att något under ska ske utan att en radikal bekämpning av kvalstret var helt nödvändig - inte minst därför att allt fler rapporter kommer in från olika delar av Sverige om att bina på hösten flyr, t.o.m. från invintrade kupor och även från sådana som under flera år ”behandlats” mot varroa.

Som jag tidigare har rapporterat har Jordbruksverket beslutat att samtliga församlingar i Stockholms län nu är smittade med varroakvalster och det åligger alla att aktivt bekämpa detta. När ett bisamhälle är angripet av varroa måste bekämpning ske för att samhället ska kunna överleva. Det finns en rad olika bekämpningsmetoder och jag rekommenderar alla att gå in på:

<http://www.sjv.se/blanketterochtrycksaker> och rekvirera gratis.

Ingvar Pettersson
Ingvar.p@nordbi.nu

Distrikt 8 - Värmdö kommun

Uppskattning av distriktets totala antal bigårdar: 40
Uppskattning av distriktets totala antal bisamhällen: 150
Undersökta bigårdar: 7
Undersökta bisamhällen: 23
Bigårdar smittade med amerikansk yngelröta: 0
Bisamhällen smittade med amerikansk yngelröta: 0
Förintade samhällen p.g.a. amerikansk yngelröta: 0
Bigårdar med varroa: 40
Bisamhällen med varroa: 150
Förintade samhällen p.g.a. varroa: 0

Ingvar Pettersson
Ingvar.p@nordbi.nu

Utflykt till Ekerö 2006

2006 års vårutflykt gick till Ekerö, närmare bestämt till Mäläröarnas Biodlarförening. Vår guide, Bengt Haglund från Munsö, redogjorde för verksamma biodlare på Ekerö, Lovön, Svartsjölandet och Adelsö. Totalt finns det ett trettiotal biodlare på öarna. Föreningen har en parningsstation på Adelsö där traktens biodlare kan få sina drottningar parade med renrasiga Carnicabin. Vädret var

inte det bästa denna lördag med återkommande regnskurar men humöret var på topp och deltagarna uppskattade tillfället att få byta erfarenheter med öarnas biodlare. Inte minst diskuterades orsaken till 2005/2006 års vinterförluster, något som Bengt Haglund emellertid betraktade som tämligen normalt för deras område. Rapsen utgör det övervägande draget och biodlarna skattar och invintrar tidigt i dessa trakter. Bengt kom även med många nyttiga och välmentade råd till de av oss som ännu betraktar sig som nybörjare. Efter pratstunden samlades alla i Ekebyhovs slott för förtäring av kaffe och slottets goda bakverk. Slottet är från sextonhundratalet och har haft flera ägare, bl.a. Claes Carlsson Horn och Carl Gustaf Wrangel. Ekebyhov förklarades som byggnadsminne 1970 och vårdas nu av Ekerö kommun som genomför en omfattande exteriör renovering.

Under veckosluten svarar ideella föreningar för slottscaféet och även för kulturprogram av skiftande slag. Ekebyhov kan bokas för konferenser och kursverksamheter samt till uthyrning för privata högtider. Den omgivande parken är magnifik och domineras av en enorm trehundraårig blodbok. Ekerö bedriver även en genbank för äppelodling på platsen, ett intressant fält att studera för den intresserade.

Fyra deltagare från Wermdö Skeppslag Biodlareförening deltog tillsammans med en representant från Skärgårdsbiodlarna. Två privata biodlare från Adelsö hade även sökt sig till Ekebyhov denna lördag, vilket var uppmuntrande då det kändes en aning snopet att inte fler medlemmar hade hörsammat kallelsen och tagit sig tid till vårens utflykt.

Lars-Martin Liljenvall

Några tankar kring inköp av biodlingsmaterial

Alla vill vi väl spara pengar om vi kan. Att jämföra priser via nätet har nu gjort det litet lättare för dem som har en dator. Om du inte har det kan du gå till biblioteket och använda deras dator. Letar du efter utrustning kan det skilja något i pris, en frigolitkupa, t.ex. med botten, två lådor och tak i Lågnormal, betingade i december 2006 följande pris:

Joel Svensson:	720:-
MS Biredskapsfabriken:	754:-
Oscar Gustafssons Biredskap:	830:-
Skälby Biredskap:	751:-
Freddy Duwe:	760:-
Swienty A/S:	740:-

Alla priser är exklusive frakt hem till dig. Swienty, som är danskar förstår svenska, men du kanske inte förstår deras svenska. Det går därför bra med engelska istället. Tänk på att frakten från Danmark blir dyrare än för de andra leverantörerna. Ofta kan man få mängdrabatt så det kan löna sig att gå ihop några stycken. Ta kontakt med respektive redskapshandlare och försök att pruta.

Deras e-mailadresser är:

Joel Svensson:	joelvax@algonet.se
MS Biredskapsfabriken:	info@biredskapsfabriken.se
Oscar Gustafssons Biredskap:	info@ogtbiredskap.se
Skälby Biredskap:	info@sbio.se
Freddy Duwe:	freddy.duwe@biodlingsforetagarna.nu
Swienty A/S:	shop@swienty.com

Samma resonemang om samköp kan tillämpas på socker. Styrelsen undersöker olika alternativ för detta och återkommer med information vid våra möten i Velamsund.

Har du ytterligare idéer eller känningar? Hör av dig till mig!

Göran Frick, ordf.

SICAMM och arbetet med att bevara det nordiska biet

Det finns en internationell organisation, Societas Internationalis pro Conservatione Apis Mellifera Mellifera, SICAMM, för bevarandet av den underart av bin vi kallar det nordiska biet och i andra länder det svarta biet.

Organisationen grundades 1995 av bland andra Josef Stark som också blev dess första president fram till sin död 2004. SICAMM ordnar en konferens vartannat år där deltagare, både forskare och biodlare deltagar. Syftet med organisationen är, som det latinska namnet säger, att bevara melliferabiet som var det ursprungliga biet i hela Västeuropa efter den senaste istiden. Genom att importera bin har emellertid arten blandats ut och ibland ersatts av andra underarter. Biet har många goda egenskaper som visar sig i ett land som vårt med långa vintrar eftersom det under tusentals år anpassat sig till klimatet.

Arbetet bland de grupper som finns i olika länder består i att inventera de stammar som finns kvar och avla efter de mest rastypiska. En av svårigheterna är att bestämma vad som är typiskt mellifera. Utseendet säger en hel del. Ett renrasigt mellifera bi får inte ha några gula ränder på bakkroppen, då har en inkorsning med italienska bin skett, utan färgen skall vara svart. Inkorsning med carnica och caucasica ger ett mörkt bi men om man studerar ådermönstret på vingarna kan man skilja på renrasiga och hybrider.

Inom biforskningen började Alpatov på 1920-talet att titta på cubitalindex för att särskilja de olika arterna. Goetze fortsatte under 1940-talet att titta på andra egenskaper på vingarna bl.a. discoidalvinkeln och hantelindex. Definitionerna finns på bild 1.

För *Apis mellifera mellifera* angav Friedrich Ruttner att medelvärdet för cubitalindex skulle ligga mellan 1,5 och 1,9 med ett maximum av 2,1. Discoidalvinkeln skulle vara negativ.

De värden på cubitalindex, discoidalvinkel och hantelindex som Ruttner m fl. satte upp baserade sig på bisamhällen man trodde var renrasiga. Eftersom man redan på 1800-talet hade flyttat bin utanför de naturliga utbredningsområden som uppstått efter den senaste istiden var risken stor att man fått hybrider bland de samhällen man trodde var rasrena.

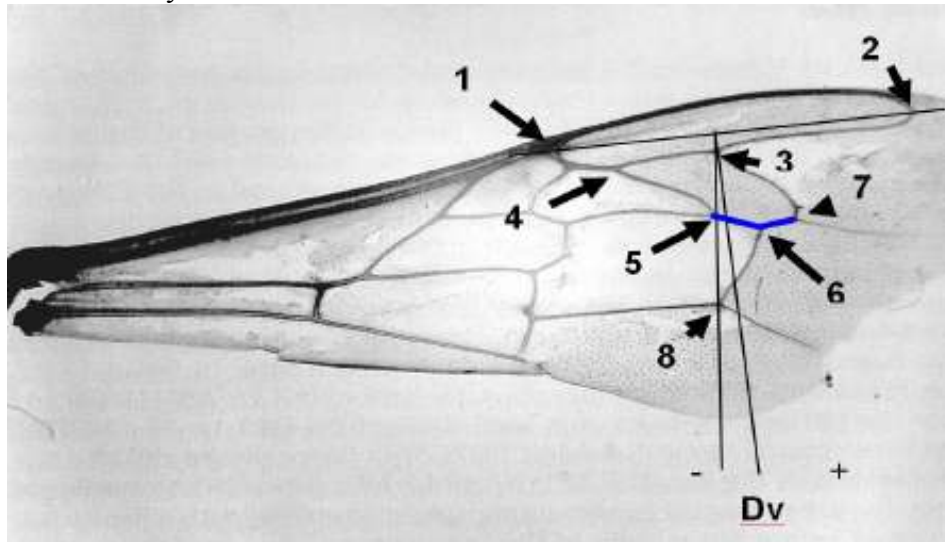

Fig 1. Definitioner av Cubitalindex, Ci, och Discoidalvinkel., Dv.

Ci = avståndet 5 – 6 dividerat med avståndet 6 – 7.

Dv = vinkeln mellan perpendikeln till linjen 1 – 2 genom punkt 3 och linjen till punkt 8.

Finns det ett facit för vilka gränsvärden som skall gälla? Det gäller att hitta bin som man vet är rasrena. Vid utgrävningar i York fann man ett antal bin i kulturlager som är från tiden före 1000-talet. Dessa bin har med mycket stor sannolikhet inte någon inblandning från andra raser.

Vingarna mättes av John Dews med hjälp av det nomogram som Herold tagit fram. Cubitalindex varierade mellan 1,1 och 2,1. Noggrannheten hos dessa mätningar är några tiondels enheter.

Vid ett vägarbete 1975 i Oslo fann man i en trätrumma bin som legat där sedan 1100 – 1200-talet. Inga forskare i Norge var intresserade så bina gick till universitet i Sheffield som sedan delade med sig av bina till professor Ruttner.

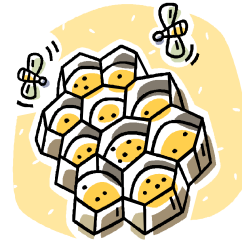
Ingvar Pettersson och jag har fått tillgång till några av dessa gamla vingar och vingfragment man tidigare undersökt. Vi scannade dessa med två olika scanners, en med upplösning 1200 dpi och en med 2400 dpi. Bilderna utvärderades av oss separat varefter vi jämförde värdena. Ingen av dessa 52 vingar hade ett högre cubitalindex än 1,86! Alla hade negativ diskoidalvinkel. Ruttners värde på maxcubitalindex är för högt. Värden över 2,0 kan innebära inblandning av caucasika.

Vi har alltså en billig metod som kan användas för att undersöka rasrenheten hos melliferabiet. Denna metod har Ingvar Pettersson nyttjat i ett flertal år. Genom att inseminera har han lyckats behålla sina bin rena från inkorsning av andra underarter. En dyrare metod är att titta på DNA. En variant är mitokondrie-DNA som visar släktskapet på modernet. Metoden säger inget om det skett en inblandning av främmande raser utan endast vad ”ursprungsmamman” var av för ras. För att se den aktuella renheten måste andra varianter göras. Mycket forskning sker på detta i dag men metoderna är alltför dyra för att kunna användas på alla samhällen man vill undersöka.

Vid de olika konferenserna som SICAMM ordnar berättar allt fler forskare om de olika metoderna. Det finns tyvärr inga svenska forskare inom detta område.

Vi kan bara hoppas att det ursprungliga biet bevaras och att man kan avla fram tillräckligt många goda drottningar till dem som vill hjälpa till med bevarandearbetet.

Per Thunman

En verklig bisyssla

Vi biodlare möts ständigt av mer eller mindre lustiga tillmälen med anledning av vår verksamhet. En som hade en verklig bisyssla var folkskoleläraren Axel Reinhold Hellsjö i Väla. Han var lärare i Väla skola under åren 1902-1929. Väla ligger i Västergötland (f.d. Skaraborgs län) i närheten av riksväg 44 mellan Lidköping och Trollhättan. Runt skolhuset fanns en ovanligt fin trädgård. Hellsjö undervisade barnen bl.a. i trädgårdskunskap och utnyttjade för detta ändamål skolans köksträdgård. I skolhuset fanns skolsal och lärarbostad. Ytterligare några mindre byggnader som vedbod och hemlighus fanns på området.

I början av 1900-talet var det liksom nu resursbrist i skolan. En undervisningsmetod som utvecklats i England var Lancasterskolan. Äldre elever undervisade de yngre, en s.k. B-form av undervisningen. Lärandet stod i centrum. Metoden tillämpades i svenska folkskolor under 1840- och 1850-talen, men också längre fram i tiden. Detta gällde för skolan i Väla. Klasserna kunde vara stora och för B-formen särskilt lämpliga.

Hellsjö hade vid sidan om lärarsysslan också ett ganska stort antal bisamhällen. Han var modern i sin biodling vilket var en förutsättning för att klara av de 26 samhällen han tidvis hade. Han använde sig av ramkupor vilka var för den tiden helt tidsenliga. Längre hade biodlarna använt sig av bistöckar och halmkupor av vilka de senare hade vidareutvecklats. Strävan var att åstadkomma kupor som tillät skattning och inte bislakt.

Ramkuporna började användas mer allmänt vid sekelskiftet 1900. Det blev en ny uppläggnings och nya och bättre metoder utvecklades. Slunga och vaxmellanväggar var nödvändiga i den förändrade hanteringen. Denna moderna uppläggnings förklarar möjligen de stora honungsskördar som Hellsjö fick. Under första världskriget gav honungsförsäljningen en vinst på 14.000 kronor, vilket ska jämföras med folkskollärarens årslön på 600 kronor. Biodling var en lämplig sysselsättning för en folkskollärare, omkring 1900 var det denna yrkeskategori som i majoritet ägnade sig åt biodling. Läraren hade sin arbetsplats i anslutning till bigården och kunde ha uppsikt över samhällena året om. Hellsjö utnyttjade skolsalen som slungningsrum på sommaren innan terminen började. Skolbänkarna drogs åt sidan och ett gott utrymme för slungningsarbetet skapades. Hellsjö tog hand om honungen, tvättade ur vaxet och använde honungsvattnet för att jäsa dryck. Vaxet lämnades till valsning för att senare användas som mellanväggar. Några uppgifter om huruvida Hellsjö ägnade sig åt avelsarbete finns inte. Inte heller är det känt vilka biraser som var vanliga i trakten eller som befolkade Hellsjös kupor. På 1950-talet flyttades Väla skola till Skansen där man har vårdat sig om byggnaden och trädgården liksom bigården. Under senare år har bikuporna stått tomma, men nya bin har nyligen anskaffats. Två bikupor befolkas av rasen Buckfast, men klart är att Buckfast inte fanns i kuporna i början av 1900-talet. Bin av Buckfastvarianten har många goda egenskaper som kan vara lämpliga på ett friluftsmuseum med många besökare.

Bo-Ingemar Darlin

Bikupor mitt i Paris

Vid SICAMM senaste konferens i Versailles utanför Paris ingick även en utflykt till Paris för att titta på biodling. Ingvar och Lahja Pettersson, Göran Frick och undertecknad deltog i konferensen. Första besöket var Jardin de Luxembourg. Där fanns en bigård med ett tjugotal kupor av olika slag samt en kupa i ett mindre glashus utanför en byggnad som hade en utställning om biodling. Inne i huset fanns även en observationskupa. Man hade Buckfastbin i alla samhällen eftersom man ansåg att de var snällast.

Jardin de Luxembourg

Bina hämtade nektar och pollen från de otaliga blommor och träd som fanns i parken. Man sade att skörden kunde vara mellan 10 och 20 kg honung per samhälle. Efter besöket i trädgården gick färden till Centre Pompidou. I en container på gården utanför byggnaden fanns något som såg ut som en mulltoa. Det visade sig vara en bikupa där enda förbindelsen med omgivningen var genom ett rör som gick upp genom taket på containern. Genom den flög bina för att samla nektar från de trädgårdar som fanns på taken på de närbelägna husen. Det fanns även en slang från kupan så att besökarna kunde lukta på bina(!).

Mulltoa? Nej, bikupa!

Bidoft!

Intresset hos besökarna var stort och man bjöd även på provsmakning av den honung som bina tillverkat. Provsmakningen verkställdes av vår guide som med en speciell behållare droppade honung på våra händer. Smaken var utan anmärkning men jag undrar hur höga halter det var av de föroreningar som biltrafiken ger upphov till?

Per Thunman

Forts.

Glashus med bigård.

Avsmakning av honung.

Lagnömarinad

För marinering av fläskkött i ca. 1 - 4 timmar.

4 msk. honung
2 msk. olivolja
1 pressad vitlök
3 cm. riven ingefära
4 droppar sesamolja
1 pressad citron
2 msk. Ostronsås
1 msk. soja
Svartpeppar
Salt

Smaklig måltid!
Nina Eklöf

Visste du att honung kan läka sår?

Honung är väldigt spännande för sina hälsofrämjande effekter. Tecken tyder på att honung försämrar miljön för *heliobacter pylori* och därför motverkar magsår.

Det finns också studier som bevisar honungens sår-läkande och hudvårdande egenskaper. Genom att honung innehåller fruktos regleras nivåerna av blodsockret till en jämn nivå. Honung innehåller dessutom glukos, som ger snabbare energi. Balansen mellan fruktos och glukos varierar för olika sorters honung.

Nalle Puhs favoritmat har en given plats i naturens eget medicinskåp. Tillsammans med vitlök, olivolja och ingefära, för att bara nämna några nyttigheter, intar honungen en given plats bland dessa produkter. Honung är kraftigt antiseptisk och fungerar utmärkt vid förkylning, hosta och halsont. Prova gärna den gamla huskuren med hett vatten, citronsaft och honung. Den är lindrande och läkande vid hosta, luftrörskatarr och bihåleinflammation.

Men honung är också en pålitlig medicin mot alla typer av magbesvär, från "turistmage" till magsår. Seriösa, kliniska studier visar att magsår går att bota med en matsked honung efter varje måltid samt en till kvällen. Men då pratar vi om "riktig" honung. En ekologisk, naturlig honung och inte det som produceras i den kommersiella honungsindustrin med hjälp av sockergödda bin.

Har du munsår, skavsår, nariga händer eller torra läppar? Prova att smörja på lite honung! För att somna lättare kan du testa att dricka ett glas varm mjölk eller örthé med honung i. För festprissen lindrar en tesked honung i ett glas utspädd citronsaft baksmällan.

För finare hy ska du blanda två teskedar honung med en tesked citronsaft, en äggula och två teskedar vetekli. Lägg masken på rengjort ansikte och låt verka 15-20 minuter och skölj sedan av med ljummet vatten.

*Ur Cathrine Schücks bok om honungsmat.
Red.*

Sprayning av svampsporer mot varroa

Problemet med varroakvalstret bekymrar biodlare över hela världen och ständigt söks efter metoder för att bli av med kvalstret. Många olika kemiska preparat används idag med varierande framgång i behandlingen av bisamhällena, men inget av dessa har varit tillräckligt effektivt. Till bekymret kommer också samhällets immunitet efter ett antal års kemisk behandling.

Många försök utförs idag av forskare över hela världen med förhoppning om att finna en **biologisk behandlingsmetod** som alternativ till den kemiska bekämpningen. Ett exempel på forskarnas mödor med att finna en metod att kväsa det förödande skadedjuret redovisas i novembernumret av American Bee Journal 2006 av ett forskarlag i USA som sökt efter nya tillämpningsmetoder. Under våren och hösten 2005 prövade de en biologisk metod med en svamp vid namn *Metarhizium anisopliae*. Svampens sporer är kända för att vara patogena mot varroakvalstret och forskarna ville studera dess effekt i bisamhället. På tre olika försökslokaler sprayade man torra sporer i ett antal bikupor i olika koncentrationer. Syftet var att undersöka om svampsporererna hade någon effekt på kvalstren. Olika applikationssätt tillämpades även. Resultaten blev dock inte vad man hoppats på då det visade sig svårt att applicera sporer på de äldre bina där kvalstren redan satt alltför djupt nedborrade i " huden", kutikulan. Ynglen i de täckta cellerna kunde inte heller nås. Till detta kom att sporenas överlevnadstid var för kort för en längre försöksperiod (mindre än fem dagar) samt det faktum att fuktighetsgraden för sporenas överlevnad var svår att hålla konstant. Faktorer som sammantaget försvårade experimentet.

Trots resultatet var författarna angelägna om att publicera sina resultat vilket visar på det stora intresse man internationellt tillmäter all verksamhet som ägnas åt att komma till rätta med varroaproblemet.

/American Bee Journal **146** (2006):11 968-972/

Lars-Martin Liljenvall

STYRELSE

<u>Ordförande:</u>	Göran Frick	08-570 321 00
e-post:	grnfrick@yahoo.se	
<u>Kassör</u>	Viking Holm	08-571 517 18
e-post:	viking.holm@dfdstransport.com	
<u>Sekreterare:</u>	Bo Ingemar Darlin	08-718 05 18
e-post:	darlin_bi@hotmail.com	
<u>Övr. ledamöter:</u>	Nina Eklöf	08-702 20 72
e-post:	nina.eklof@maritima.se	
	Bo Jansson	08-668 15 34
e-post:	Bo.Jansson@naturvardsverket.se	
<u>Suppleanter:</u>	Anders Karlsson	08-571 625 13
	Torbjörn Schultz	08-716 40 87
	torbjorn@christelschultz.se	
<u>Revisorer:</u>	Anders Klum	08-716 86 95
	Kjell Holtare	08-741 11 69
<u>Suppleant:</u>	Gösta Huitfeldt	08-716 82 01
<u>Valberedning:</u>	Ingvar Pettersson	08-570 318 31
	Per Thunman	08-718 02 32
<u>Honungsbedömning:</u>	Styrelsen	

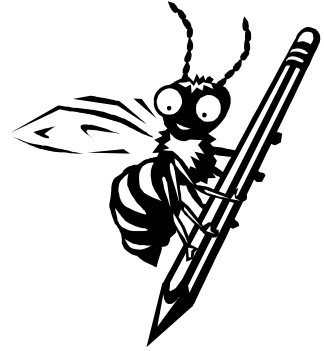
Ombud till Sthlms

<u>Läns Biodlare:</u>	Viking Holm, Bo Jansson
	Göran Frick
<u>Suppleant:</u>	Per Thunman

Bitillsynsmän utsedda av Länsstyrelsen

För Värmdö:	Ingvar Pettersson	08-570 318 31
För Nacka:	Hans Samland	08-746 94 75

Föreningens postadress:

**Wermdö Skeppslags Biodlareförening
Attn. Viking Holm
Näset
130 37 STAVSNÄS**

Hemsida: www.wermdobiodlare.se

